

Matura z Nowinami 2023 – GEOGRAFIA - kryteria zaliczania

Nr zadania	Przewidywana odpowiedź	Punktacja	Kryteria zaliczania
1.	W dolinie Panny brak bagien, w dolinie Mszanki są. W dolinie Panny mniej meandrów niż w dolinie Mszanki. W dolinie Panny większa lesistość niż w dolinie Mszanki. W dolinie Panny mniej dopływów niż w dolinie Mszanki.	0-1p.	- za podanie dwóch różnic 1p., - za podanie trzech różnic 2p.
2.	$40^{\circ}(\pm 5^{\circ})$	0-1p.	- za poprawną odpowiedź 1p.
3.	490 m n.p.m.	0-1p.	- za poprawną odpowiedź 1p.
4.	a = 4,6 cm b = 5,5 cm Pole prostokąta na mapie: $a \cdot b = 4,6 \text{ cm} \cdot 5,5 \text{ cm} = 25,3 \text{ cm}^2$ skala mapy: 1:50 000 1cm – 50000cm 1cm – 500m 1cm – 0,5 km $1 \text{ cm}^2 - 0,25 \text{ km}^2$ $1 \text{ cm}^2 - 0,25 \text{ km}^2$ $25,3 \text{ cm}^2 - X \text{ km}^2$ $X \text{ km}^2 \cdot 1 \text{ cm}^2 = 25,3 \text{ cm}^2 \cdot 0,25 \text{ km}^2$ <u>$X = 6,325 \text{ km}^2$</u>	0-1p.	- za poprawne rozwiązanie zadania 1p.
5.	1. są niskie (posiadają małe wysokości względne); 2. są zalesione; - inne logiczne	0-1p.	- za dwie poprawne informacje 1p.
6.	ϕ - szer. geogr. X $49^{\circ}30'N$ α – wys. Słońca w czasie górowania; W dniu 22 czerwca promienie słoneczne padają na Zwrotnik Koziorożca (szer. geogr. $23^{\circ}26'$.) Wzór na wys. Słońca nad horyzontem w dniu 22 czerwca dla obserwatora znajdującego się na półkuli północnej $90^{\circ} - \alpha = \phi - 23^{\circ}26'$ $90^{\circ} - \alpha = 49^{\circ}30' - 23^{\circ}26'$ $90^{\circ} - \alpha = 26^{\circ}04'$ $\alpha = 90^{\circ} - 26^{\circ}04'$ <u>$\alpha = 63^{\circ}56'$</u>	0-1p.	- za poprawne rozwiązanie i wynik 1p.
7.	a) Duże nachylenie stoków bo trudne do prac	0-2p.	- za poprawną

	<p>mechanizacyjnych w rolnictwie; Krótki okres wegetacyjny w górach; - inne logiczne b) Wysiedlenie Łemków w 1947 roku w ramach Akcji Wiśla i brak zasiedlenia tych terenów w kolejnych latach. - inne logiczne</p>		odpowiedź na podpunkt zadania 1p.
8.	a) Żydzi; b) Łemkowie	0-1p.	- za dwie poprawne odpowiedzi 1p.
9.	1. Wiatry zachodnie; 2. Pasaty; 3. monsuny	0-1p.	- za podanie trzech nazw wiatrów 1p.
10.	a) Południowa, gdyż w szerokościach geograficznych strefy umiarkowanej więcej wód – nad lądami siła wiatru spada na skutek większej siły tarcia; b) Europa, gdyż pasma górskie ułożone równoleżnikowo nie stanowią większej bariery dla wiatrów zachodnich.	0-2p.	- za udzielenie prawidłowej odpowiedzi na podpunkt zadania 1p.
11.	X – stały, ciepły, wilgotny; Y – stały, ciepły, suchy; - inne logiczne	0-1p.	- za udzielenie prawidłowej odpowiedzi 1p.
12.	1. Cypr; 2. Liban; 3. Syria; 4. Jordania; 5. Irak	0-1p.	- za nazwanie wszystkich zaznaczonych na mapie państw 1p.
13.	Płyta euroazjatycka, płyta arabska	0-1p.	- za podanie nazwy płyt 1p.
14.	3d	0-1p.	- za poprawną odpowiedź 1p.
15.	4b	0-1p.	- za poprawną odpowiedź 1p.
16.	Skąły budujące stożek cechowały się mniejszą odpornością na wietrzenie i stożek został zniszczony przez czynniki zewnętrzne.	0-1p.	- za poprawną odpowiedź 1p.
17.	Żwir jest skałą luźną, a piaskowiec litą; Żwir posiada większe ziarna niż piaskowiec; - inne logiczne	0-1p.	- za poprawną odpowiedź 1p.
18.	1. E, Bieszczady; 2. A, Karkonosze; 3. B, G. Stołowe; 4. D, Tatry; 5. C, G. Świętokrzyskie	0-2p.	- za wypełnienie trzech wierszy 1p.; - za wypełnienie pięciu wierszy 2p.
19.	1. A, Łeba; 2. D, Izera; 3. F, Dunajec;	0-2p.	- za wypełnienie czterech wierszy 1p.; - za wypełnienie

	4. C, Czarna Hańcza; 5. E, Orawa; 6. B, Łyna; 7. G, Strwiąż		siedmiu wierszy 2p.
20.	A – E – B – C – D	0-1p.	- za poprawne rozwiązanie zadania 1p.
21.	a) zanieczyszczenie związkami azotu i fosforu, które przenikają do wód gruntowych i zaskórnych z Wisły (azot głównie z nawozów; fosfor z nawozów i środków piorących); b) zasolone – wywołane przez kontakt z wodami Bałtyku;	0-2p.	- za odpowiedź na podpunkt zadania 1p.
22.	Węgiel brunatny, mezozoik, odkrywkowa	0-1p.	- za prawidłową odpowiedź 1p.
23.	- obniżenie poziomu wód gruntowych, - zapylenie - inne logiczne	0-1p.	- za prawidłową odpowiedź 1p.
24.	Gleba A – bielicowa, gleba B – rędzina; Poziomy glebowe (od góry): próchniczny, wymycia (eluwalny), wmycia (iluwalny);	0-2p.	- za nazwanie dwóch typów gleb 1p.; - za prawidłowe nazwanie trzech poziomów glebowych 1p.
25.	1. F; 2. C; 3. A; 4. D; 5. B; 6. E.	0-2p.	- za trzy przyporządkowania 1p.; - za sześć przyporządkowań 2p.
26.	1. Narwiański PN – 6; 2. Magurski PN – 22; 3. Kampinoski PN – 11; 4. Pieniński PN – 21; 5. PN „Ujście Warty” – 8;	0-2p.	- za poprawne wypełnienie 3 wierszy 1p.; - za poprawne wypełnienie 5 wierszy 2p.
27.	- mniejsza śmiertelność niemowląt; - zmniejszenie odsetka zgonów po porodzie; - poprawa opieki zdrowotnej; - zmniejszenie liczby osób głodujących; - inne logiczne <i>Pamiętaj, żeby jeden argument, który podajesz, nie był częścią następnego!</i>	0-1p.	- za podanie dwóch przyczyn 1p.
28.	Japonia, Niemcy, Włochy	0-1p.	- za podanie trzech państw 1p.
29.	- brak służby zdrowia wyspecjalizowanej w	0-1p.	- za podanie dwóch

	leczeniu chorób wieku starczego; - brak rąk do pracy; - inne logiczne		problemów 1p.
30.	1. Słowacy; 2. Żydzi; 3. Niemcy; 4. Ormianie; 5. Ukraińcy; 6. Białorusini.	0-2p.	- za nazwanie trzech mniejszości narodowych 1p.; - za nazwanie sześciu mniejszości narodowych 2p.
31.	A – Meksyk; B – Lima; C – Sztambuł; D – Lagos; E – Kalkuta; F - Jakarta	0-2p.	- za podanie trzech miast 1p.; - za podanie sześciu miast 2p.
32.	1. P; 2. P; 3. P; 4. P; 5. P; 6. F.	0-2p.	- za trzy poprawne odpowiedzi 1p.; - za sześć poprawnych odpowiedzi 2p.
33.	Islam posiada bardzo rygorystyczne normy moralne, dlatego wśród jego wyznawców rzadziej dochodzi do zakażeń wirusem HIV.	0-1p.	- za poprawną odpowiedź 1p.
34.	a) Francja – 2; b) Wietnam – 4; c) USA – 1; d) Czad – 3.	0-2p.	- za dwie poprawne odpowiedzi 1p.; - za cztery poprawne odpowiedzi 2p.
35.	Im mniejsza przeciętna wielkość gospodarstwa rolnego w Polsce, tym większa liczba ciągników przypadająca na 100 ha użytków rolnych.	0-1p.	- za poprawną odpowiedź 1p.
36.	A – jęczmień; B – pszenica; C – kukurydza; D – ryż.	0-1p.	- za poprawne rozwiązanie zadania 1p.
37.	1. zrestrukturyzowany – Francja; 2. technopolia – USA; 3. surowcowy – Zambia/DR Kongo; 4. wielkomiejski – Niemcy; 5. surowcowy – Indie; 6. portowy – Niemcy; 7. surowcowy – Kazachstan	0-2p.	- za cztery poprawnie wypełnione wiersze 1p.; - za siedem poprawnie wypełnionych wierszy 2p. Uwaga: W przypadku Okręgu Shaby uznajemy, gdy podane będzie tylko jedno państwo.

38.	<ol style="list-style-type: none"> 1. technopolia; 2. wielkowiejski; 3. surowcowy; 4. zrestrukturyzowany; 5. portowy 	0-1p.	- za poprawne rozwiązanie zadania 1p.
39.	<ul style="list-style-type: none"> - uniezależnienie od Rosji – dotychczas na każdy wjazd statku przez Przesmyk Piławski potrzebna była zgoda władz rosyjskich; - rozwój portu w Elblągu, gdyż statki będą miały krótsze trasy; - rozwój turystyki w Zalewie Wiślanym – wzrost dochodów mieszkańców; - inne logiczne. 	0-1p.	- za podanie dwóch korzyści wraz ich uzasadnieniem 1p.
40.	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost zasolenia wód Zalewu Wiślanego – pojawienie się nowych gatunków, wyginięcie części gatunków; - zmniejszenie populacji ptactwa wodnego, ptaki – będą płoszone przez zwiększenie turystów; - inne logiczne 	0-1p.	- za podanie dwóch zmian 1p.
41.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Świnoujście – morski – znajduje się tam gazo port – po napaści Rosji na Ukrainę Polska zwiększyła import gazu drogą morską; 2. Gdańsk – morski – w Gdańsku znajduje się Port Północny przystosowany do rozładunku ropy naftowej – po napaści Rosji na Ukrainę Polska zwiększyła import drogą morską; 3. Rzeszów – lotniczy – koło Rzeszowa stacjonują wojska USA – przez port lotniczy Rzeszów – Jasionka dociera zaopatrzenie dla wojsk USA oraz zaopatrzenie dla Ukrainy. 	0-2p.	<ul style="list-style-type: none"> - poprawne wypełnienie dwóch wierszy 1p.; - poprawne wypełnienie trzech wierszy 2p.
42.	Kosowo uznawane jest za państwo pozorne ponieważ „do końca 2019 roku kraj ten był uznawany przez 98 państw, 23 z 27 Unii Europejskiej i 24 z 30 NATO.	0-1p.	- za poprawną odpowiedź 1p.
43.	Serbii, albańskiej, islam	0-1p.	- za poprawną odpowiedź 1p.
44.	Chorwacja	0-1p.	- za zaznaczenie na mapie i podanie nazwy 1p.
45.	<ul style="list-style-type: none"> - wyjeżdżając do państw UE Chorwaci nie będą tracić na wymianie pieniędzy; - w czasie kryzysu wywołanego wojną Rosja – Ukraina w państwach strefy euro odnotowuje 	0-1p.	- za podanie dwóch logicznych argumentów 1p.

	się niższą inflacją – mniej stracą na globalnej inflacji; - inne logiczne		
--	--	--	--